

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/nauka-i-edukacja/badania-historyczne/konferencje/201091,Ogolnopolska-konferencja-naukowa-Summum-ius-summa-iniuria-Rola-sadownictwa-specj.html>
01.03.2026, 04:41

Ogólnopolska konferencja naukowa „»Summum ius, summa iniuria«. Rola sądownictwa specjalnego w procesie utrwalania władzy komunistycznej w Polsce w latach 1944-1956” – Łódź, 28-29 maja 2024 r.

Oddział Instytutu Pamięci Narodowej w Łodzi zaprasza do udziału w ogólnopolskiej konferencji naukowej pt. „»Summum ius, summa iniuria«. Rola sądownictwa specjalnego w procesie utrwalania władzy komunistycznej w Polsce w latach 1944-1956, która odbędzie się w Hotelu Ambassador w Łodzi, w dniach 28-29 maja 2024 r.

28.05.2024

Celem konferencji jest ukazanie w szerokim spectrum sądownictwa specjalnego kształtowanego na wzór sowiecki w latach 1944-1956. Nadto wskazanie jego znaczenia, początkowo dla instalowania, a później utrwalania władzy komunistycznej w Polsce. Tak zarysowany temat konferencji, pozwoli nie tylko na podsumowanie stanu badań, ale także stanie się polem do ożywionej dyskusji prelegentów zarówno historyków jak i prawników. Różnorodna tematyka wystąpień przyczyni się do wyjścia poza główny nurt badań, skupiony wokół funkcjonowania wojskowych sądów rejonowych. Z uwagi na liczne publikacje w tym zakresie organizatorzy postanowili wyłączyć z rozważań konferencyjnych ww. tematykę, nie oznacza to jednak niemożności zaakceptowania referatów, w których konieczne jest marginalne nawiązanie do działalności wojskowych sądów rejonowych np. w kontekście porównawczym.

PROGRAM KONFERENCJI:

28 maja (wtorek)

9:30-10.00 rozpoczęcie konferencji

Panel I 10:00-11:00

Prof. dr hab. Adam Bosiacki (Uniwersytet Warszawski)

Sądy specjalne w klasycznych systemach totalitarnych i ich recepcja w Polsce komunistycznej 1944-1956

Dr Marta Paszek (Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Katowicach)

Novum ius, summa iniuria. Nowe przepisy karne w sądownictwie specjalnym jako instrument władzy komunistycznej w walce z przeciwnikami politycznymi w latach 1944-1956

11:00-11:30 przerwa

Panel II 11:30-12:30

Dr hab., prof. UKSW Adam Dziurok (Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Katowicach/Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie)

*Specjalne sądy karne jako narzędzie utrwalania władzy komunistycznej? Casus Specjalnego Sądu Karnego
w Katowicach*

Patrycja Resel (Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Łodzi)

Rola byłego tłumacza Gestapo w Łodzi Williego Emila Zukriegela w powojennym ściganiu i sądzeniu niemieckich kolaborantów

12:30–13:00 przerwa

Panel III 13:00–14:00

Dr Diana Maksimiuk (Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Białymstoku)

Prokuratorzy tzw. „sądów doraźnych”(1946) – portret zbiorowy

Paweł Wąs (Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Łodzi)

*Wydziały do Spraw Doraźnych przy sądach okręgowych vs. sądy doraźne KBW – kilka uwag wyjaśniających
i porządkujących, niezbędnych do dalszego dyskursu*

14:00–15:00 przerwa

Panel IV 15:00–16:00

Dr Jakub Parol (Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Łodzi)

Procesy mieszkańców Żarnowa przed Wojskowym Sądem Okręgowym w Łodzi

Prof. dr hab. Mirosław Golon (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu/Delegatura Instytutu Pamięci Narodowej w Bydgoszczy)

Konspiracyjne, więzienne i nauczycielskie losy Janiny Wasilój-Smoleńskiej (1926–2010) – więźniarki Fordonu (1947–1956), skazanej na karę śmierci przez WSR w Bydgoszczy

16:00–16:30 dyskusja

29 maja (środa)

Panel I 9:30–11:00

Bożysława Robertson (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie)

Wyroki śmierci za szpiegostwo jako narzędzie likwidacji cywilnej opozycji antykomunistycznej w okresie Zimnej Wojny na przykładzie Siatki Milera

Dr Katarzyna Gruszka (Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Łodzi)

Podstawy prawne wymierzania przez Wojskowy Sąd Polskich Kolei Państwowych kar wobec „zmobilizowanych do wojskowej służby w komunikacji kolejowej” w latach 1944–1949

Kamil Margielewicz (Uniwersytet Śląski w Katowicach)

Struktury organizacyjno-administracyjne Wojskowego Sądu Polskich Kolei Państwowych w latach 1944-1949

11:00-11:30 przerwa

Panel II 11:30-12:30

Agata Szewczyk (Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach)

Prokurator lat 1944-1956 - obrońca praw obywateli czy ustroju

Prof. dr hab. Leszek Wieczorek (Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach), Karol Ruzik

Prokurator Stanisława Antonik - dwa oblicza w różnej rzeczywistości politycznej

12:30-13:30 przerwa

Panel III 13:30-15:30

Dr Jakob Maziarz (Uniwersytet Jagielloński)

Sędziowskie sądy dyscyplinarne na straży władzy ludowej (1944-1956)

Dr Renata Knyspel-Kopeć (Ministerstwo Spraw Zagranicznych w Warszawie)

Funkcjonowanie Komisji Specjalnych do Walki z Nadużyciami i Szkodnictwem Gospodarczym w świetle publikacji dzienników krajowych w latach 1946-1954

Prof. dr hab. Leszek Wieczorek (Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach), Michał Zoń
(Centralny Zarząd Służby Więziennej w Warszawie)

Bezprawie za murami więzień. Funkcjonowanie Straży Więziennej w latach 1945-1954

Dr Dominika Pasich (Oddziałowe Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej w Krakowie)

Proces „Zbrodniarzy z Wolbromia”

15:30-16:00 dyskusja

[program \(2\) \(pdf, 2.98 MB\)](#)

[RODO bez wcześniejszej zgody \(1\) \(docx, 18.08 KB\)](#)

Dzień Pierwszy:

KONFERENCJA SUMMUS IUS
28.05.2024-1749

KONFERENCJA SUMMUS IUS
28.05.2024-1788

KONFERENCJA SUMMUS IUS
28.05.2024-1761

KONFERENCJA SUMMUS IUS
28.05.2024-1768

KONFERENCJA SUMMUS IUS
28.05.2024-1776

KONFERENCJA SUMMUS IUS
28.05.2024-1821

KONFERENCJA SUMMUS IUS
28.05.2024-1857

KONFERENCJA SUMMUS IUS
28.05.2024-1863

KONFERENCJA SUMMUS IUS
28.05.2024-1866

KONFERENCJA SUMMUS IUS
28.05.2024-1867

KONFERENCJA SUMMUS IUS

KONFERENCJA SUMMUS IUS

28_05_2024-1869

KONFERENCJA SUMMUS IUS
28_05_2024-1874

28_05_2024-1872

KONFERENCJA SUMMUS IUS
28_05_2024-1877

KONFERENCJA SUMMUS IUS
28_05_2024-1879

KONFERENCJA SUMMUS IUS
28_05_2024-1880

KONFERENCJA SUMMUS IUS
28_05_2024-1885

KONFERENCJA SUMMUS IUS
28_05_2024-1886

KONFERENCJA SUMMUS IUS
28_05_2024-1893

KONFERENCJA SUMMUS IUS
28_05_2024-1899

KONFERENCJA SUMMUS IUS
28_05_2024-1903

KONFERENCJA SUMMUS IUS
28_05_2024-1905

KONFERENCJA SUMMUS IUS
28_05_2024-1906

KONFERENCJA SUMMUS IUS
28_05_2024-1910

KONFERENCJA SUMMUS IUS
28_05_2024-1913

KONFERENCJA SUMMUS IUS
28_05_2024-1920

KONFERENCJA SUMMUS IUS
28_05_2024-1936

KONFERENCJA SUMMUS IUS
28_05_2024-1935

KONFERENCJA SUMMUS IUS
28_05_2024-1929

KONFERENCJA SUMMUS IUS
28_05_2024-1925

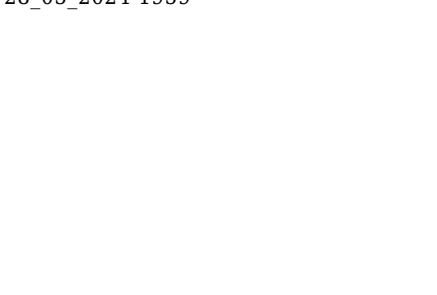
KONFERENCJA SUMMUS IUS
28_05_2024-1940

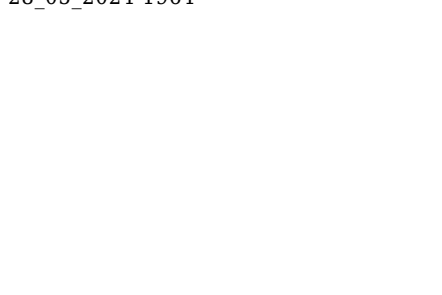
KONFERENCJA SUMMUS IUS
28_05_2024-1944

KONFERENCJA SUMMUS IUS
28_05_2024-1959

KONFERENCJA SUMMUS IUS
28_05_2024-1964

KONFERENCJA SUMMUS IUS
29_05_2024-1965

KONFERENCJA SUMMUS IUS
29_05_2024-1969

KONFERENCJA SUMMUS IUS
29_05_2024-1972

Dzień drugi:

KONFERENCJA SUMMUS IUS
29_05_2024-1995

KONFERENCJA SUMMUS IUS
29_05_2024-2001

KONFERENCJA SUMMUS IUS
29_05_2024-2007

KONFERENCJA SUMMUS IUS
29_05_2024-2017

KONFERENCJA SUMMUS IUS
29_05_2024-2020

KONFERENCJA SUMMUS IUS
29_05_2024-2022

KONFERENCJA SUMMUS IUS
29_05_2024-2024

KONFERENCJA SUMMUS IUS
29_05_2024-2027

KONFERENCJA SUMMUS IUS
29_05_2024-2029

KONFERENCJA SUMMUS IUS
29_05_2024-2035

KONFERENCJA SUMMUS IUS
29_05_2024-2040

KONFERENCJA SUMMUS IUS
29_05_2024-2044

KONFERENCJA SUMMUS IUS
29_05_2024-2048

KONFERENCJA SUMMUS IUS
29_05_2024-2050

KONFERENCJA SUMMUS IUS
29_05_2024-2054

KONFERENCJA SUMMUS IUS
29_05_2024-2065

KONFERENCJA SUMMUS IUS

KONFERENCJA SUMMUS IUS

29_05_2024-2087

KONFERENCJA SUMMUS IUS
29_05_2024-2083

29_05_2024-2085

KONFERENCJA SUMMUS IUS
29_05_2024-2078

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)